

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[undu]s est animo[rum] fortificatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo De passiōe dñi

Primus igitur est peccatorum destructio. Quia perfectus peccata destruit et exterminat affectuosa dominice passionis meditatione. Hec est utique medicina purgativa peccatorum ac preseruativa. Et hoc precipue facit tripliciter.

Primo per viam reuocatiōis.

Secundo per viam oppositiōis.

Tertio per viam remissionis.

Primo igitur meditatio passionis destruit peccata per viam reuocatiōis. Reuocat enim peccatores oberrantes ut peccata sua relinquētes ad dominum reuertantur. Unde dominus clamat. *Esa. xliij.* Reuertere ad me quoniam redemi te. *Chrius* utique de carne sua: sacro suo sanguine rhybicata: fecit reclamatoriū ad reuocandās aues venatiōis que de manu nobilis euolarūt. i. anias peccatrices que ab ipso nobilissimo domino recesserūt. *Dece. ix.* *Efraim* quasi auis euola uiteque nimis impiguarē si non redeant nec per voce reclamantis: nec per reclamatorio ostēdētis dimittit eas diabolo. *Pro verb. j.* Vocauī vos et renuistis etc. seqt. *Ego* que in interitu vestro ridebo etc. *Lō* sidera itaque deuore christi passiōe o peccator: ut sic a peccatis valeas reuocari. Unde ad reuocatiōem peccatorum ponit crucifixus in medio ecclesie ut oēs considerēt christum brachijis extēsis in cruce pendente quasi volētē oēs ad se trahere et amplecti. *Joā. xij.* *Ego* si exaltatus fuero a terra: oīa trahā ad me ipsum. *Harrat Vin.* in speculo moral. lib. j. pte. iij. que quidā seholaris *Cariss.* euz vicio carnis multū eēt dedit? et perastinaret penitētiam facere et vitam corrigere: quada nocte apparuit ei dominus in ea forma qua crucifixus est: ostēdēs ei vulnera sua: cruenta diuisa que hinc per peccata suis ptulerat et eoz patrices: retinuerat ad coruos maxime. i. perastinatores penite faciēde aduocandos. Ille igitur ad hanc visionē motus: religione intrauit et vitam in bono cōsumauit.

Secundo peccata destruit

passiōis meditatio per viam oppositiōis: quia in passiōe sua ostēdit dominus virtutes oppositas quibuscuque peccatis. Reducuntur quippe oīa peccatorum genera ad tres principales radices: videlicet ad concupiscentiā carnis: ad concupiscentiā oculorum seu auariciā: et ad supbiā vite.

Juxta illud. j. Jo. ij. Quod est in mundo autem est concupiscentia carnis: aut concupiscentia oculorum: aut supbia vite. In passiōe autem sua dominus sustinuit extremam corporis afflictionem: concupiscentiā carnis: extremam humilitatē: et supbiā. *Jo. de dñs Thren. iij.* Recordare paupertatis mee et transgressiōis siue transmigrationis. i. vilificatiōis: absinthij et felis. i. amaritudinis. *Q*uam miserrime igitur peccator: si bene mediteris dominicam passiōem: inuenies te inimicū atque aduersariū crucis et passiōis christi. *Phil. iij.* Nunc autem fles de inimicos crucis christi.

Tertio per viam remissionis.

Valeret autem christi passio ad peccati remissionem tripliciter. **P**rimo ratione ipsius penalis satisfactiōis quā pro nobis patiēdo sustinuit. *Esa. liij.* Vere languores nostros ipse tulit et dolores nostros ipse porta uit. *Et Apoc. j.* Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. *1. Thim. ij.* Sanguis christi qui per ipsum sanctum semetipsum abluat imaculatū deo emundabit conscientiam ab opibus mortuis. **S**ecundo ratione interiois cōpassiōis: que se habet vt causa meritois remissionis penę. *1. Tim. ij.* Si cōpatimur et regnabimus. In figura huius dicitur. *Regū. v.* Lavare septies in iordane. Per septē ablutiōes iordanis naaman leprosus mundatur a lepra: quia per septē effusiōes sanguinis christi vicia in circūsiōe: sudore: flagellatiōe: spinarū punctiōe: manū affixiōe: et pedum cōclauatiōe: atque lateris apertione: peccatorum a peccatis oībus emundat. *Cū* te sentis ab aliq̄ vicio impugnari: meditare christi sanguinē pro te fusum: si vis ab imundicia liberari. **T**ertio ratione exterioris imitatiōis que se habet vt causa satisfactiōis penę debite. *1. Pe. ij.* *Chrius* passus est pro nobis vobis relinquēs exemplū vt sequamini vestigia eius. Per itaque quoniam dominice passiōis meditatio valē ad destructiōem omnis peccati.

Secundus fructus est animarū fortificatio.

Et hoc precipue tripliciter.

Primo ad primum animarū.

Secundo ad obseruandā patientiā.

Tertio ad obtinendā victoriā.

Primo ad continuandam piam. Heb. ij. Recogitate eum qui tales aduersum se sustinuit et radicationem ut non fatigemini ais vestris deficientes. Torporez quippe non exaltare dicitur aculei spinarum et isti multi percussio. Passio quippe christi omnem laboris et doloris penam alleviat. Berni. Quid est quod non suave tibi erit si collegeris omnes amaritudines domini ubi tuus et in animo rememoratus fueris: primo quod de illarum infantium necessitatu: deinde laborum quos protulit in predicando: fatigationum in discurrendo: tetationum in ieiunando: vigilantiis in orando: lachrymarum in copatendo: insidiarum in colloquendo: concitacionum: spuroz: colaphoz: blasfemationum: exprobrationum: clauoz: et horum similitum que in salute nostri generis operatur et triginta tribus annis in medio terre. Hic est fasciculus myrris que ponetur in vbera nostra.

Secundo meditatio domini passiois fortificat animam ad obseruandam patientiam quando vicis solatiu in afflictione ut sit homo insuperabilis. Sic enim ait Aug. Specialis afflictiois quod non parat aduersitas nihil dolum si consideremus quod pro nobis biberit ad patibulum qui nos iuuat ad penam. Eccl. xlvij. Nonne a ligno indulcata est aqua amara. Iam passio et cruce penes tribulatio: hoc est etiam quod dicitur. Reg. ij. Vas nouum. id est corpus christi in quo positum erat sal diuine sapientie positum in aquis hiericho reddidit eas dulces et potabiles. id est penes tribulationes fecit leues et facilliter portabiles.

Tertio fortificat animam ad obtinendam victoriam. I. Cor. xv. Deo gratias qui dedit nobis victoriam per iesum christum. Prestat autem passio domini victoriam contra diabolicos insules triplici. Primo animam roborando. id est per gratiam et virtutes. Christus enim per passionem suam meruit nobis gratiam que fortificat animam. Hebr. xij. Optimum est gratia stabilire cor. Et Eph. vi. Confortamini in domino in potentia virtutis eius. Psal. j. Sach. vj. Videbant elephanti sanguine vire et mori ut eos auerere ad plium. Sic et contemplatio sanguinis christi fuit acuit ad pugnandum contra diabolum. Hoc fuit acumen martyrum ad pugnandum contra inimicos fidei. Secundo hostem debilitando. Iuxta illud Apoc. xv. Vidi angelum descende-

de celo. id est christum habentem clauem abyssi. id est in ferit et catenam magnam in manu sua: et apprehendit draconem serpentem antiquum qui est diabolus et sathanas: et ligauit eum per annos mille. id est usque ad tempus antichristi secundum Hieronimum. et misit eum in abyssum et clausit. id est nocendi potestatem limitauit ut non seducat amplius gentes. id est electos in diuersis gentibus donec consumetur mille anni. id est predictum tempus a passione christi usque ad antichristi tempus. Ubi notandum secundum Alex. in. l. ij. par. in trac. de effectibus passionis. et Boni. in. l. ij. dis. xix. quod diabolus ante christi passionem habuit triplicem potestatem ad nocendum homini. Primo habuit potestatem attractiuam scilicet iustorum ad limbum. Et ista fuit ei diuina amputata per passionem christi: quia nullum iustum potest amplius ad limbum trahere. Deletum est enim chirographum peccati ade. Col. ij. Conuincit nos scilicet de peccatis illis: scilicet christo: donans nobis omnia delicta et delens quod aduersus nos erat chirographum decreti quod petrarum non erat. Chirographum autem secundum Boni. in. l. ij. dis. xix. dicit esse memoriale quod anima tenet obligata alicui peccati. Sicut aliquis qui se obligat alteri facit chirographum. Unde Aug. et magi. l. ij. dis. xix. Chirographa culpaz deletasunt quibus debitores diabolo tenebantur illud chirographum culpe et decreti: quia talis obligatio concipitur ex culpa tanquam ex demerito et ex diuina sententia tanquam ex decreto illo. Berni. ij. In quocumque die comederis mortem morieris. Sancti itaque patres ante christi passionem detinebantur in limbo propter peccatum ade quod adhuc remanebat in memoria tanquam in scriptura: post passionem autem christi non amplius detinebantur: deleta est obligatio. Secundo diabolus habuit ante christi passionem maiorem suam potestatem impulsiuam ad peccatum: ita ut cum magna difficultate posset esse resistere: et ideo in multis et fere in omnibus regnabat: et hec potestas debilitata est per christi passionem per quam lumen veritatis aperit contra diabolicam fraudulentiam: et adiutorium spiritus tribuitur contra diabolicam violentiam. Tertio habuit manus sue potestatem vexatiuam: ante passionem enim domini habebat potestatem vexandi quasi omnes corporaliter licet non semper vteretur potestate illa ut maiorem haberet potestatem seducendi per culpam. post passionem autem non habet potestatem vexandi

De fructibus proueniētibus ex

di nisi tantūmō excomunicatoꝝ ⁊ ab ecclēsia p̄scoꝝ: nisi forte quicq; ex specialī p̄missioe diuina ad exercitiū ⁊ coronā sanctorū: vt p̄z de beato antonio q̄ fuit a diabolo flagellat⁹. Qui querēt a dño Dñe vbi eras qñ sic flagellabar. Rñdit dñs. Antoni p̄sens eras: sed victoriā expectabam. Tertio passio ch̄i p̄stat victoriā ⁊ tra diabólicos insultus arma defensiuā ministrando. Tum p̄ter iesu nominis potentia. Marti. vi. In noie m̄o demonia eijcent. Tū p̄ sacramētoꝝ efficacā. vñ de sacramēto eucharistie dicit Ch̄ys. Ut leones flāmā sp̄i ātes de mēsa dñi recedimus: terribiles demonib; facti. Tū p̄pter crucē victoriā. Cassio. Crux ē victoriā ch̄i: p̄ditio diaboli. Qñ legi in vita barlaā. q̄ cū iofaphat rediuit: sicut regnū ⁊ penetraret eremuz in quo plusq; per duos annos oberrauit querēs magistrū suū sanctū barlaā. Postq; multas ei iniurias ferat diabolus tētatōes de gl̄ia quam dimiserat: ⁊ de delicijs p̄ regno ⁊ amicis: nec p̄ualeret p̄ asperitatem nec p̄ paupertatem aut difficultatē vie. Ad vltimū apparuit ei euaginatū tenēs gladiū mortē sibi cōminās nisi rediret. Et assumēs diuersa tū feraz horribilū formā p̄tertere nitēbatur eū. Sed hec oia dei seruus crucē op̄ponēs signaculū vincebat: ⁊ demones ⁊ asump̄ras formas fugabat: dracones serpētes ⁊ feras ⁊ mōstra materialia signo crucis fugabat. P̄z itaq; q̄ passio ch̄i p̄stat nobis victoriā ⁊ tra diabólicos insultū: ita vt (nisi interueniēte n̄ra negligētia) nos victoriā diabolus h̄re nō possit. j. Loy. x. Fidelis est deus q̄ nō p̄mittit vos tentari supra id qd̄ potestis. Horādū tñ q̄ sicut dicit Th̄o. in. iij. par. q. xli. ar. ij. in so. vi. ar. gumēti. Deus aliquādo p̄mittit diabolu posse deāpere hoies certis tēporib; ⁊ locis secūcū occultā rationē iudicioꝝ suoz semper tñ p̄ s̄bisti passiōe ē paratū hominib; remediū se tuendi ⁊ tra nequias demonū etiā tēpore antich̄risti: s̄ si aliqui h̄ remedio vti negligāt nihil deperit efficacie passiōis ch̄isti. Hec Th̄o. Si q̄ diabol⁹ in aliqb; regnat: hoc solū ē quia abijciūt arma q̄b; se debēt munire quēadmodū dicitur ē Boecio. iij. de p̄lo. Talia tibi cōtuleram⁹ arma q̄ nisi prioz abieci⁹

ses inuicta te firmitate tuerēt. Jō dicitur Eph. vi. Induite vos armaturā dei: vt possitis stare aduersus insidias diaboli.

Tertius est fruct⁹ bonoz adq̄sitio. Bern. Ho: si vis de p̄tute i p̄tute p̄uehi: si vis de gr̄a in gr̄az p̄moueri: de amore in amore: de luce in luce: de bono in melius: passiōe ch̄i recordare. Jde. Arbor crucis si ē q̄ colligat vitā germinat: iocunditatē fructificat: oleū stillat: balsamū fūdit sp̄ualū charismatū. Nō ē arbor siluestris: lignū vite ē app̄hendētib; b̄ eā: arbor salutaris lignū crucis. Hec ille. Prouenit autē ex deuora passiōis meditatione triplex adq̄sitio sp̄ualis boni.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.

Prima ē adq̄sitio illūminatiue cognitiōis.

Secunda ē adq̄sitio charitatiue affectiōis.

Tertia ē adq̄sitio salutiue dispositiōis.